

11.01.2021

Znamy nominacje do Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności 2022

Anja Golob (Słowenia), Kateryna Kałytko (Ukraina), Marianna Kijanowska (Ukraina), Luljeta Lleshanku (Albania) i Petr Hruška (Czechy) to poeci i poetki nominowani do Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności 2022.

Przyznawana od 2010 roku Nagroda znalazła trwałe miejsce na mapie wyróżnień literackich naszego kontynentu, a dla polskich odbiorców jej znaczenie wiąże się także ze zbudowaną wokół EPW unikatową serią wydawniczą oferującą przekłady najlepszej europejskiej poezji współczesnej.

Jury Nagrody Europejski Poeta Wolności pracowało online w składzie: Krzysztof Czyżewski (przewodniczący), Anna Czekanowicz, Paweł Huelle, Zbigniew Mikołajko, Stanisław Rosiek, Anda Rottenberg, Beata Stasińska, Olga Tokarczuk. Sekretarzem Jury jest Andrzej Jagodziński.

Organizatorzy otrzymali 20 zgłoszeń reprezentujących wszystkie wybrane dla tej edycji języki i zawierających znakomite wiersze. Jury miało więc wyjątkowo trudny wybór. Po długich dyskusjach ostatecznie zdecydowano, że nominacje otrzymały cztery poetki: Anja Golob ze Słowenii, Kateryna Kałytko i Marianna Kijanowska z Ukrainy oraz Luljeta Lleshanaku z Albanii, a także jedyny mężczyzna w tym gronie - czeski poeta Petr Hruška.

- Całą tę piątkę łączy oczywiście tytułowa wolność, ale w każdym przypadku ma ona różne wymiary i odcienie, a poeci mają inną wrażliwość i posługują się różnymi poetykami. Są w tych propozycjach lapidarne a zarazem wyrafinowane obserwacje świata, którego nie rozumiemy, są poszukiwania wolności w życiu i sztuce, rozważania o wolności i tożsamości, zmysłowa poezja wolności osobistej czy bardzo przejmujące refleksje o wolności na podstawie tragicznych wydarzeń historycznych. Niezależnie od tego, kto z tej piątki wiosną następnego roku zostanie kolejnym Europejskim Poetą Wolności, już dziś można mieć pewność, że polscy czytelnicy poezji otrzymają pięć znakomitych tomów - komentuje Andrzej Jagodziński, Sekretarz Jury Nagrody.

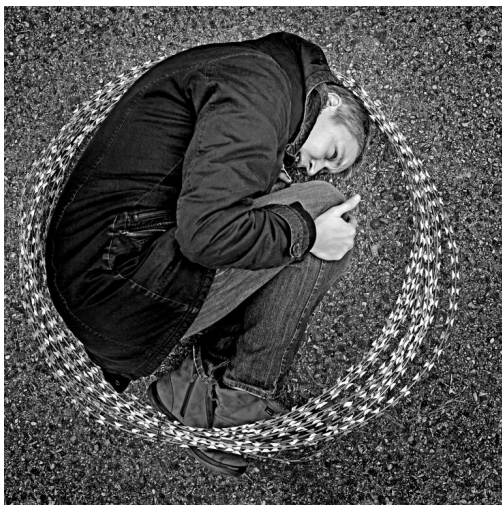
Zgłoszeń do Nagrody mogli dokonywać tłumacze i tłumaczki literatury, wydawnictwa i inne podmioty wydające poezję. Zgodnie z regulaminem w tej edycji pod uwagę brane były utwory poetów i poetek piszących w następujących językach oraz różnych ich formach i dialektach: język albański, język czeski, język estoński,

język niemiecki oraz języki górno- i dolnołużycki, język polski oraz język kaszubski, język norweski oraz języki saamskie (lapońskie) i język kweński, język słoweński, język ukraiński. Laureaci Nagrody Literackiej Miasta Gdańska otrzymują 100 000 zł (poeci) oraz 20 000 zł (tłumacze).

Nominowani do Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności 2022

Anja Golob (Słowenia) w tłumaczeniu Marleny Grudy i Miłosza Biedrzyckiego

- Wiersze Anji Golob pokazują człowieka w sytuacjach „pomiędzy”, w tekstach pozornie nieobecnych, scenach – wydawałoby się – najmniej znaczących, w didaskaliach. Autorka obnaża niedoskonałość języka, jego niedociągnięcia, a jednocześnie zwraca uwagę na jego sprawczą rolę oraz logiczną potencjalność wpływu na osiągnięcie pełnej wolności – opisują Marlena Gruda i Miłosz Biedrzycki, tłumacze, którzy zgłosili kandydaturę poetki.

Anja Golob (ur. 1976) – poetka, tłumaczka, publicystka oraz współzałożycielka i redaktorka naczelną wydawnictwa VigeVageKnjige specjalizującego się w wydawaniu komiksów i powieści graficznych. Pracuje również jako dramaturżka spektakli teatralnych i tanecznych. Dotychczas opublikowała 4 książki poetyckie w języku słoweńskim i jedną w języku niemieckim (we współpracy z Nikolaiem Vogelem). Jej wiersze były tłumaczone na język angielski, bułgarski, czeski, francuski, hiszpański, macedoński, niemiecki,

polski, retoromański i serbski. Golob jest dwukrotną laureatką centralnej słoweńskiej nagrody poetyckiej im. Simona Jenki, otrzymała również nagrodę Stowarzyszenia Słoweńskich Krytyków Literackich. Ukończyła filozofię i komparatystykę na Uniwersytecie Lublańskim. Mieszka i pracuje w Lublanie i w Brukseli.

Kateryna Kałytko (Ukraina) w tłumaczeniu Anety Kamińskiej

- Wolność w tej książce to m.in.: „Wolność odczuwania strachu – jak wolność przygarnięcia psa, / picia wina na dachu, od końca zaczynania książki, / myślenia o miłości jak o kryształach w żyłach, / niewyrażenia zgody, żeby lekarz / spiłował twoją jemiotę.” Te subtelne, surrealistyczne wiersze są niestety niezmądlone. Niemal namacalnie czuje się w nich powiew wiatru, chłód śniegu, kwaśny smak cytryny. Są delikatne, pełne zjawiskowych obrazów i metafor, a jednocześnie niezwykle silne – mocą świadomej kobiety, która tworzy i chroni to, co kocha, jak wilczyca – czytamy w rekomendacji Anety Kamińskiej.

Kateryna Kałytko (ur. 1982) – poetka, prozaiczka i tłumaczka. Pochodzi z Winnicy na Ukrainie. Autorka kilku książek poetyckich oraz prozatorskich. Laureatka wielu ważnych nagród literackich, m.in. Vilenica Crystal w Słowenii (2016), Nagrody im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego Polskiego Instytutu w Kijowie (2017), Książki Roku BBC (2017), LitAkcent Roku (2014, 2018, 2019), Nagrody Miasta Literatury

UNESCO (2019) oraz Women in Arts Ukraińskiego Instytutu i UN Women (2019). Jest tłumaczką i popularyzatorką współczesnej literatury Bośni i Hercegowiny. Wydała przekłady książek takich autorów jak: Miljenko Jergović, Emir Kusturica, Nenad Veličković, Mileta Prodanović, Uglješa Šajtinac, Ozren Kebo, Meša Selimović. Za swoje przekłady otrzymała nagrodę czasopisma „Kurjer Krywbasu” oraz wyróżnienie METAPHORA. Należy do ukraińskiego PEN Clubu.

Marianna Kijanowska (Ukraina) w tłumaczeniu Adama Pomorskiego

- Kijanowska wydała dotąd 12 tomów poezji (w tym tom wierszy zebranych). Ostatni, „Babi Jar. Na głosy” (2017), przyniósł autorce w lutym 2020 roku Nagrodę im. Tarasa Szewczenki, czyli najwyższą nagrodę państwową Ukrainy. Na tom składają się 64 wiersze. Koncept – głęboko zresztą przeżyty – oddania głosu ofiarom Babiego Jaru, miejsca męczeństwa dziesiątków tysięcy Żydów kijowskich rozstrzelanych tu w 1942 roku przez SS we współpracy z ukraińskimi jednostkami kolaboracyjnymi, zrodził się zapewne nie bez wpływu lektury poetów polskich – opisuje w zgłoszeniu do Nagrody Adam Pomorski.

Marianna Kijanowska (ur. 1973) – poetka, tłumaczka, autorka szkiców literackich i prozy artystycznej. Należy do pokolenia, które twórczość literacką podjęło w latach 90., w ponownie niepodległej Ukrainie. We Lwowie aktywnie działała w powstałym w 1996 roku Stowarzyszeniu Pisarzy Ukrainy, należy również do Ukraińskiego PEN Clubu. W 2003 roku przebywała w Warszawie jako stypendystka programu GAUDE POLONIA, uczestniczyła w festiwalach literackich i akcjach artystycznych w Polsce. Zabłysła jako tłumaczka wirtuozerskimi przekładami wierszy dla dzieci Tuwima i

znakomitymi, nowatorskimi translacjami Leśmiana. Prócz licznych publikacji prasowych – w tym stałej rubryki „Nowa Literatura Polska” w gazecie „Kurjer Krywbasu” – ogłosiła drukiem osobne tomy przekładów z polskich poetów współczesnych (m.in. Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego i Adama Wiedemanna).

Luljeta Lleshanaku (Albania) w tłumaczeniu Doroty Horodyskiej

- W dwóch zbiorach poezji Luljety Lleshanaku, „Prawie wczoraj” [Pothuajse dje] i „Homo Antarcticus”, z których pochodzi 8 wierszy wybranych do konkursowej prezentacji, dominującym wątkiem jest relacja pomiędzy wolnością a tożsamością. Relacja ta staje się coraz ważniejsza dla człowieka żyjącego w XXI wieku w warunkach błyskawicznego rozwoju technologii komunikacyjnych, a co za tym idzie, w skrajnej demokratyzacji tej komunikacji, eksponującej jednostkę w stopniu dotychczas nieznanym – czytamy w rekomendacji Doroty Horodyskiej.

Luljeta Lleshanaku (ur. 1968) – poetka, dziennikarka, tłumaczka, autorka scenariuszy. Ukończyła filologię albańską na Uniwersytecie w Tiranie. Od 1994 roku opublikowała 8 tomików wierszy w języku albańskim. Jej twórczość publikowana była w Austrii, Chorwacji, Francji, Hiszpanii, Polsce, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Włoszech. W ramach drugiej edycji EPW w 2011 roku ukazał się w Polsce jej zbiór „Dzieci natury” [Femijët e natyrës; tłum. Dorota Horodyska]. Lleshanaku jest laureatką kilku nagród literackich, m.in.: Crystal Vilenice 2009 – nagroda Międzynarodowego Festiwalu Literackiego w Słowenii (przed nią żaden albański

twórca nie został uhonorowany tym wyróżnieniem); Srebrne Pióro 2000 – najwyższe albańskie wyróżnienie literackie przyznane przez Ministerstwo Kultury; Autor Roku 2013 – nagroda Targów Książki w Tiranie; albańska nagroda Kult 2013; Autor Roku 2013 (poezja) – nagroda Targów Książki w Prisztinie; PEN Albania 2016. Luljeta Lleshanaku pełni obecnie funkcję dyrektora ds. Badań w Instytucie Badań nad Zbrodniami i Konsekwencjami Komunizmu w Tiranie. Prowadzi także wykłady w Akademii Filmu i Multimediiów Marubi w Tiranie.

Petr Hruška (Czechy) w tłumaczeniu Doroty Dobrew

- Wiersze Petra Hruški wyrastają z obserwacji – pozornie pozbawionego poezji – życia codziennego. Ich podstawą jest percepcja zmysłowa, zwłaszcza wizualna i słuchowa, intymnego mikroświata człowieka w otaczającej go – i osaczającej – bezwzględnej postindustrialnej rzeczywistości. Twórczość Petra Hruški jest lapidarna i pozbawiona stylistycznych ozdób, jakby balansowała na granicy poezji. Pełne zwykłych ludzkich spraw wiersze, sprawiają wrażenie prostych komunikatów, ale w istocie są wyrafinowaną, intelektualną poezją ukrytą w wyważonych, wnikliwych i oryginalnych obrazach – opisuje Dorota Dobrew.

Petr Hruška (ur. 1964) – czeski poeta, scenarzysta, historyk i teoretyk literatury. Z wykształcenia inżynier. Mieszka w Ostrawie,

pracuje w Czeskiej Akademii Nauk oraz jako wykładowca uniwersytecki. Jest autorem kilku zbiorów poezji. Za tomik „Darmata” (2012) otrzymał Nagrodę Państwową w dziedzinie literatury. Jest też laureatem kilku innych prestiżowych nagród, m.in. Nagrody im. Jana Skácela i Dresdener Lyrikpreis. Jest autorem 2 monografii: „Někde tady. Český básník Karel Šiktanc” [Gdzieś tutaj. Czeski poeta Karel Šiktanc; 2010] i „Daleko do ničeho. Básník Ivan Wernisch” [Daleko do niczego. Poeta Ivan Wernisch; 2019]. Píše również krótkie prozy, eseje i szkice literackie. Jego utwory zostały przetłumaczone na wiele języków. Instytut Mikołowski wydał 2 tomiki poetyckie Petra Hruški w przekładzie Franciszka Nastulczyka: „Mieszkalne niepokoje” (2011) i „Darmaty” (2017).

Dotychczasowi laureaci i laureatki Nagrody Literackiej Miasta Gdańska Europejski Poeta Wolności: 2010 – Uładzimir Arłow (Białoruś) w przekładzie Adama Pomorskiego; 2012 – Durs Grünbein (Niemcy) i jego tłumacz Andrzej Kopacki; 2014 – Dorta Jagić (Chorwacja) i jej tłumaczka Małgorzata Wierzbicka; 2016 – Ana Blandiana (Rumunia) i jej tłumaczka Joanna Kornaś-Warwas; 2018 – Linda Vilhjálmsdóttir (Islandia) i jej tłumacz Jacek Godek; 2020 – Sinéad Morrissey (Irlandia) i jej tłumaczka Magda Heydel.

Więcej o Nagrodzie: www.europejskipoetawolnosci.pl/o-nagrodzie/

Festiwal i Nagroda Europejski Poeta Wolności

Organizator: Instytut Kultury Miejskiej, Miasto Gdańsk.

www.europejskipoetawolnosci.pl

www.facebook.com/europejskipoetawolnosci

(informacja organizatorów)

Do pobrania:

- EPW_2022_nominacje_do_Nagrody.doc

Linki:

- <http://europejskipoetawolnosci.pl/>
- <https://www.facebook.com/europejskipoetawolnosci>

Słowa kluczowe: Europejski Poeta Wolności, nagroda literacka, Instytut Kultury Miejskiej